

Warszawa, dnia 14 czerwca 2006 roku

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej
oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty

I. Uwagi ogólne.

Opiniowana ustawa została uchwalona, z przedłożenia rządowego, na 19 posiedzeniu Sejmu w dniu 8 czerwca 2006 roku.

Konieczność przygotowania i uchwalenia opiniowanej ustawy jest wynikiem wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku (sygn. akt K 17/04) o niezgodności z Konstytucją przepisów art. 7 pkt 2 i 3 oraz art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 listopada 2001 roku o diagnostyce laboratoryjnej w brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 28 sierpnia 2003 roku o zmianie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej oraz o zmianie innych ustaw.

Przepisy te przewidują takie warunki dostępu do zawodu diagnosty laboratoryjnego, które nie są możliwe do spełnienia przez szeroki krąg osób posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza. Trybunał Konstytucyjny rozważał zgodność tych przepisów z art. 2 (zasada demokratycznego państwa prawnego), art. 31 ust. 3 (zasada ustawowego ograniczania korzystania z wolności i praw), art. 32 ust. 1 (zasada równości wobec prawa) oraz art. 65 ust. 1 (zasada wolności wyboru i wykonywania zawodu) Konstytucji RP.

Trybunał orzekł, że art. 7 pkt 2 ustawy jest niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji w zakresie, w jakim wyraża on zasadę państwa prawnego, przez to, że nie wskazuje kierunków studiów, których ukończenie umożliwia wpis na listę diagnostów laboratoryjnych, oraz nie określa w pełni warunków uzupełnienia wiedzy, a także nie określa, o jakie wykonywanie zawodu w laboratorium i w jakim zakresie chodzi. Artykuł ten jest ponadto niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji ponieważ przy formułowaniu wymogu uzyskania tytułu zawodowego magistra nie uwzględnia lekarzy w grupie osób, które poprzez uzyskanie kwalifikacji zawodowych w zakresie analityki

medycznej w ramach kształcenia podyplomowego mogą uzyskać dostęp do zawodu diagnosty laboratoryjnego.

Przepis art. 7 pkt 3 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej jest niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji przez to, że nie wskazuje kierunków studiów, których ukończenie umożliwia ubieganie się o wpis na listę diagnostów laboratoryjnych, oraz nie określa warunków uzupełnienia wiedzy praktycznej i teoretycznej w drodze uzyskania specjalizacji.

Z kolei przepis art. 10a ust. 1 ustawy jest niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji ze względu na swą nieprecyzyjność. Stwarza on możliwość takiego rozumienia przepisu, w świetle którego diagnostą laboratoryjnym może także zostać osoba uprawniona do wykonywania zawodu lekarza bez względu na to, w jakim charakterze i w jakim okresie pracowała w laboratorium – co nie stanowi warunku ekwiwalentnego do warunków sformułowanych wobec lekarzy dochodzących wpisu na listę diagnostów na podstawie innych przepisów ustawy.

Opiniowana ustawa nowelizuje przepisy zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny.

Nowe brzmienie art. 7 zawiera zamknięty katalog kierunków studiów (biologia, biotechnologia, chemia, weterynaria i farmacja), których ukończenie, uzupełnione kształceniem podyplomowym albo specjalizacją, umożliwia ubieganie się o wpis na listę diagnostów laboratoryjnych. Ponadto przepis ten dookreśla specjalizacje, których ukończenie skutkuje w myśl ustawy uzyskaniem wiedzy i umiejętności niezbędnych do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej.

W związku z uwagami Trybunału Konstytucyjnego do art. 10a, nadano nowe brzmienie temu przepisowi. Ponadto w art. 10 dodano nowy ust. 1a, zgodnie z którym osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu lekarza, wnosząca o przyznanie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, będzie dołączała dokument "Prawo wykonywania zawodu lekarza", potwierdzający spełnianie przez nią wymogów ustawowych.

II. Uwagi szczegółowe.

1. Należy podnieść, że na gruncie proponowanego brzmienia art. 6a ust. 2 ustawy nowelizowanej ograniczono zakres czynności diagnostyki laboratoryjnej, które mogą być wykonywane samodzielnie przez osoby, które posiadają tytuł zawodowy technika

analizy medycznej lub tytuł zawodowy licencjata uzyskany na kierunku analiza medyczna. Co do tej grupy osób nie wprowadzono w ustawie nowych wymagań, natomiast nie będą oni uprawnieni do mikrobiologicznych badań laboratoryjnych płynów ustrojowych, wydzielin, wydalin i tkanek pobranych dla celów profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych lub sanitarno-epidemiologicznych. Tego rodzaju zmiana nie została omówiona w uzasadnieniu do projektu ustawy (druk sejmowy nr 477) i stąd potrzeba wyjaśnienia intencji ustawodawcy.

2. W art. 7a jest mowa o dopuszczalnych trybach (dzienny, wieczorowy, zaoczny i eksternistyczny) kształcenia podyplomowego przeprowadzanego przez szkoły wyższe. Należy zwrócić uwagę, że ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym odchodzi od tej terminologii i w art. 2 ust. 1 pkt 12 i 13 wprowadza rozróżnienie na studia stacjonarne i niestacjonarne. Ponadto w art. 258 ust. 1 przywołanej ustawy przesądzono, że prowadzone przez uczelnie studia dzienne stają się studiami stacjonarnymi, a studia wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne – studiami niestacjonarnymi. Z tego względu należy rozważyć konieczność wprowadzenia poprawki mającej na celu ujednoczenie terminologii.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 4, w art. 7a w ust. 2 wyrazy "w trybie: dziennym, wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym" zastępuje się wyrazami "w formie studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych".
3. Opiniowana ustawa zawiera przepisy przejściowe związane z zachowaniem prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego (art. 3) oraz z umożliwieniem ukończenia kształcenia podyplomowego na dotychczasowych zasadach (art. 4). Kwestią, która w tym kontekście powinna być poddana ocenie, jest konieczność zamieszczenia normy o charakterze intertemporalnym w odniesieniu do osób, które w dniu wejścia w życie ustawy miały ukończone studia na kierunku innym niż określone w art. 7, np. zdrowie publiczne. Przepis przejściowy zmierzałby do umożliwienia tym osobom wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, po wcześniejszym kształceniu podyplomowym lub odbyciu specjalizacji.